

Handläggare
Maria Cederborg
08-508 265 79

Till
Exploateringsnämnden
2021-09-30

Slutredovisning av Danvikslösen

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen av Danvikslösen inom fastigheten Södra Hammarbyhamnen 1:37 m.fl. i Södra Hammarbyhamnen

Johan Castwall
Förvaltningschef

Sara Lundén
Avdelningschef

Kajsa Ek
Enhetschef

Sammanfattning

Danvikslösen var den sista stora pusselbiten i den nordöstra delen av det stora stadsomvandlingsprojektet Hammarby sjöstad. Ett mycket komplicerat infrastrukturprojekt där många delar var beroende av externa parter deltagande. De andra delarna i närområdet har idag fallit på plats men området som utgjorde Danvikslösenområdet är fortfarande till stora delar obebyggt. Projektet pågick under åren 2003-2009 och kom så långt i planeringen att detaljplaneförslaget var på samråd två gånger. Det skulle, förutom en ny trafiklösning, också ge ca 2900 bostäder. Överenskommelser om finansiering och deltagande tecknades med de externa parterna, framför allt Nacka kommun och landstinget. När en efter en av parterna drog sig ur samarbetet 2008 fanns inte längre förutsättningarna för att genomföra

Exploateringskontoret
Projektutveckling Västerort,
Innerstaden och Stora projekt

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 265 79
Växel 08-508 276 00
maria.cederborg@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

projektet. Staden har haft både intäkter och utgifter i projektet, sammanlagt har staden lagt ut 36,4 mnkr.

Bakgrund

Danvikslösen i Hammarby sjöstadprojektet

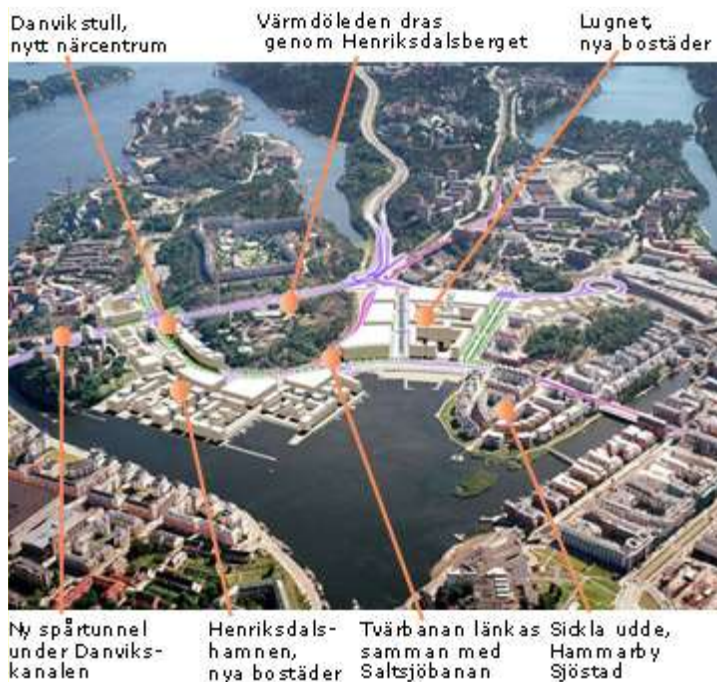
I nordöstra Hammarby sjöstad har planeringen utgått från att det samlade projektet Danvikslösen genomförs. Danvikslösen skulle bli den sista viktiga pusselbiten i det stora projektet Hammarby sjöstad och en viktig fråga var att få en fungerande trafiklösning i projektet. Tvärbanan planerades dras vidare runt Henriksdalsberget till Slussen på gemensamma spår med Saltsjöbanan. När Saltsjöbanan då flyttats ut från Henriksdalsberget, skulle Värmdövägen flyttas dit istället och på så sätt frigöra mark vid Henriksdalsbergets fot. Lugnets trafikplats, som idag upptar en stor yta, skulle minskas och korsningen Värmdöleden - Kvarnholmsvägen göras planskild.

Tidslinje, beslut och överenskommelser

Projekt Danvikslösen var länge ett gemensamt projekt mellan parterna Stockholm, Nacka och SL (landstinget). En tidig principöverenskommelse undertecknades 2003 och rörde framför allt fördelningen av utrednings- och projekteringskostnader. Principöverenskommelsen förutsatte att Danviksbron ersattes med en tunnel under Danvikskanalen. Beslut om principöverenskommelsen fattades i dåvarande Gatu- och fastighetsnämnden 2003-04-22.

2004-10-12 antog Gatu- och fastighetsnämnden ett inriktningsbeslut för Danvikslösen för projekteringskostnader på 4 miljoner kronor.

Stockholms stadsbyggnadsnämnd tog ut detaljplaneförslaget för Danvikslösen på samråd en första gång 2005. Då föreslogs, som i ovan nämnda principöverenskommelse, att Danviksbron skulle förläggas i tunnel. Under denna period löpte Danvikslösenprojektet parallellt med andra större projekt i området, omvandlingarna av Henriksdalshamnen och Lugnet och ombyggnad av Henriksdals reningsverk i syfte att bygga bort dålig lukt.

Utsnitt ur översikt för Hammarby Sjöstad. Danvikslösen med omnejd beskrivs så som området planerades ca 2005.

2007-02-15 begärde och fick projektet Danvikslösen ett tillskott till projektmedlen i form av ett reviderat inriktningsbeslut om ytterligare tio miljoner kronor. Vid denna tid planerades inte längre för en kanal under Danviksbron, i stället skulle den gamla bron ersättas med en högre liggande bro. Planförslaget togs ut på samråd igen i Stockholm.

Senare samma år, 2007-11-25, redogjorde projektet för en överenskommelse om finansiering av genomförandet av Danvikslösen mellan Nacka och Stockholm som parterna avsåg teckna. Nacka skulle bekosta 20% och Stockholm 80%. Uppskattad kostnad för genomförandet var 1 150 – 1 350 mnkr varav Stockholms andel uppskattades till 900-1 100 mnkr. Överenskommelsens innehåll godkändes av Stockholm men undertecknades aldrig av båda parter. 2008-01-24 fattades ett reviderat inriktningsbeslut.

Under 2008 meddelade Vägverket att de preliminärt godkände statsbidrag för Danvikslösen om 50 mnkr. Detta var avsevärt mindre än de 200 mnkr som Stockholm och Nacka tillsammans ansökte om för att bygga ut framför allt Lugnets trafikplats. Stadsbidraget skulle tillfalla Nacka med 30% och Stockholm skulle få 70% av bidraget.

Efter en tid så meddelade Landstinget Nacka och Stockholm att de inte fick ihop den egna kalkylen för sin del av projektet. I och med detta beslutade också Nacka att de skulle kliva av samarbetet.

Inriktningsbeslut

I ovanstående redogörelse framgår att projektet Danvikslösen fick inriktningsbeslut 2004 om fyra miljoner kronor, därefter reviderades detta i två omgångar med tio miljoner kronor i varje beslut. Det innebär alltså att projektet sammanlagt beviljats 24 miljoner kronor för utredningar, men inget för genomförande.

Nutid, efter Danvikslösen

2016 återupptogs arbetet med den här delen av staden i ett projekt som nu benämns Nordöstra sjöstaden. Förutsättningarna för detta nya projekt är annorlunda; tvärbanan är förlängd mot Sickla och möter Saltsjöbanan där istället för runt Henriksdalsberget, tunnelbana byggs mot Nacka, Danviksbron renoveras i befintligt läge och Nacka har lagt om strategin för utbyggnad i intilliggande Sickla, m.m.

Projektbeskrivning och genomförande

Projektet Danvikslösen kom långt i sin planering att bygga klart Hammarby sjöstad mot Nacka i nordost. Ca 2900 bostäder planerades och en omfattande trafikomläggning för väg och spår. Trafikomläggningen krävde deltagande från externa parter, framför allt landstinget och Nacka kommun, det var helt avgörande för projektets genomförande. De andra två parterna valde 2008 att kliva av samarbetet, framför allt av ekonomiska skäl och projekt Danvikslösen kunde då inte genomföras. Däremot genomfördes en mängd åtgärder i närområdet inom ramen för intilliggande projekt som hängt ihop, tekniskt och geografiskt.

Måluppfyllelse

Projektmål för Danvikslösen har inte uppfyllts då projektet inte genomförts. En del av de utredningar som tagits fram i projekt Danvikslösen har använts i andra projekt som Henriksdalshamnen och Lugnets utbyggnader.

Ekonomi

Investering

De sammanlagda utgifterna uppgår till 50,5 mnkr. Intäkterna uppgår till 14,1 mnkr och kommer från framför allt Nacka kommun och en mindre del också från landstinget. Sammantaget har exploateringskontoret haft utgifter om 36,4 mnkr, vilket är en fördyring med 12,4 mnkr jämfört med det beslut som fanns.

Ungefär en tredjedel av utgifterna har registrerats före år 2006 medan intäkterna och den största delen av resterande utgifter registrerats under åren 2007-2009.

Intäkterna kommer från de andra parterna i finansieringsöverenskommelser som tecknades.

Utgifterna avser kostnader för utredning och projektering. Ingen upplåtelse eller försäljning har gjorts.

Utgifter	Utfall	Budget enligt inriktningsbeslut	Avvikelse
Utredning och projektering	36,4 mnkr	24 mnkr	12,4 mnkr

Drift

Driftkostnaderna för staden är oförändrade i och med att Danvikslösen inte genomförts och området fortfarande till stor del är obebyggt. Kapitalkostnaderna¹ uppgår till 1,9 mkr per år.

Riskfaktorer

I en situation där externa parter samverkan krävs, i det här fallet Nacka kommun och landstinget, finns risk att någon av parterna på grund av ändrade förutsättningar behöver förändra sitt deltagande. Både landstinget och Nacka kommun ansåg att det inte var möjligt för dem att finansiera projektet Danvikslösen och valde då att avbryta samarbetet.

Flera viktiga erfarenheter från Danvikslösen har överförts från projektdeltagare som var med i projektet då till projektgruppen som arbetar med området nu.

Exploateringskontorets förslag

Kontoret föreslår att exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen.

Slut